

Комітет з питань організації державної влади,
місцевого самоврядування, регіонального
розвитку та містобудування

Положення законопроекту в частині обмежень у передвиборній агітації

Ольга Коцюруба

Радниця з правових питань Громадянської мережі «ОПОРА»

Прихована агітація

Поточна редакція

Прихована передвиборна агітація, а також розміщення або поширення матеріалів передвиборної агітації, не позначеної відповідно до вимог цього Кодексу, забороняються.

Пропонована редакція

Прихована передвиборна агітація, тобто діяльність, яка має на меті спонукання голосувати за або проти певного кандидата, партію (організацію партії) – суб'єктів виборчого процесу, але здійснюється через форми та засоби, які вводять в оману виборців щодо наявності цієї мети, зокрема не відповідає вимогам цього Кодексу щодо позначення, наявності обов'язкових відомостей у матеріалах передвиборної агітації, участі суб'єктів у сфері медіа в інформаційному забезпеченні виборів, заборони здійснення агітації на офіційних веб-сайтах органів державної влади та органів місцевого самоврядування, забороняється.

Прихована агітація: обґрунтування

*Виборчий кодекс не містить визначення прихованої агітації, для формування дефініції використано судову практику, а саме **Постанову 25 жовтня 2020 року Великої Палати Верховного Суду у справі № 9901/324/20:***

*«п. 35 Закон не містить поняття прихованої агітації, але за аналогією з визначенням у законодавстві прихованої реклами, наданим у статті 1 Закону України «Про рекламу», приховану агітацію можна визначити як інформацію про певного кандидата, партію (організацію партії) - суб'єктів виборчого процесу - у програмі, передачі, публікації, заході, розповсюдженому матеріалі, якщо така **інформація слугує цілям передвиборної агітації і може вводити в оману осіб щодо дійсної мети таких програм, передач, публікацій, заходів чи матеріалів**».*

Оренда ч. 7 ст. 51

Поточна редакція

Кандидат, партія (організація партії) - суб'єкт виборчого процесу має право на договірній основі за рахунок коштів власного виборчого фонду орендувати будинки і приміщення усіх форм власності для проведення зборів, дебатів, дискусій та інших публічних заходів передвиборної агітації.

Пропонована редакція

Кандидат, партія (організація партії) – суб'єкт виборчого процесу має право на договірній основі за рахунок коштів власного виборчого фонду орендувати будинки і приміщення усіх форм власності для проведення зборів, дебатів, дискусій, **прес-конференцій** та інших публічних заходів передвиборної агітації.

Оренда приміщень, рекламних засобів- ч. 8 ст. 51

Поточна редакція

...
Юридичні та фізичні особи - розповсюджувачі зовнішньої реклами, які надають рекламні засоби (носії зовнішньої реклами) для розміщення **агітаційних матеріалів (політичної реклами)**, повинні забезпечити рівний доступ та рівні умови для кандидатів, партій (організацій партій) - суб'єктів виборчого процесу.

Пропонована редакція

8. Фізичні та юридичні особи надають приміщення для проведення прес-конференцій чи інших публічних заходів передвиборної агітації кандидатам, партіям (організаціям партій) – суб'єктам виборчого процесу на умовах рівного доступу та рівної оплати.

...
Юридичні та фізичні особи – розповсюджувачі зовнішньої реклами, які надають рекламні засоби (носії зовнішньої реклами) для розміщення **матеріалів передвиборної агітації**, повинні забезпечити рівний доступ та рівні умови для кандидатів, партій (організацій партій) – суб'єктів виборчого процесу.”;

Оренда – ч. 9 ст. 51

Поточна редакція

Інформаційні агентства надають приміщення для проведення **прес-конференцій** кандидатам, суб'єктам їх висування на умовах рівного доступу та рівної оплати. Суб'єкт виборчого процесу здійснює оплату за використання приміщення для проведення прес-конференцій, наданого інформаційним агентством, за рахунок коштів свого виборчого фонду. **Без укладання договору і попередньої оплати з відповідного виборчого фонду приміщення для проведення прес-конференцій не надається.**

Пропонована редакція

Кандидат, партія (організація партії) – суб'єкт виборчого процесу здійснює оплату за використання наданого **приміщення для проведення прес-конференцій чи інших публічних заходів** передвиборної агітації, за рахунок коштів свого виборчого фонду. Без укладання договору і попередньої оплати з відповідного виборчого фонду приміщення для проведення прес-конференцій **чи інших публічних заходів передвиборної агітації не надається.**”;

Проведення мітингів, демонстрацій, встановлення агітаційних наметів

Пропонована редакція

“10. Організація та проведення кандидатами, партіями (організаціями партій) – суб'єктами виборчого процесу мітингів, походів, демонстрацій, пікетів, встановлення наметів для проведення заходів агітації не потребує отримання будь-яких дозволів від органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування. Видатки, пов'язані з організацією та проведенням зазначених заходів, здійснюються за рахунок коштів виборчого фонду відповідного кандидата, партії (організації партії – суб'єкта виборчого процесу.”

Матеріали передвиборної агітації

Поточна редакція

1. Кандидат, партія (організація партії) - суб'єкти виборчого процесу можуть на власний розсуд виготовляти матеріали передвиборної агітації за рахунок і в межах коштів свого виборчого фонду. **Кандидат, партія (організація партії) - суб'єкт виборчого процесу** можуть також виготовляти друковані матеріали передвиборної агітації з використанням **обладнання, що їм належить**. Відомості, що містяться у **таких матеріалах**, повинні відповідати вимогам законодавства.

Пропонована редакція

1. Кандидат, партія (організація партії) – суб'єкти виборчого процесу можуть на власний розсуд виготовляти матеріали передвиборної агітації за рахунок і в межах коштів свого виборчого фонду. **Кандидати** можуть також виготовляти друковані матеріали передвиборної агітації з використанням **побутового обладнання, що їм належить на праві власності**. Відомості, що містяться у таких матеріалах **передвиборної агітації**, повинні відповідати вимогам законодавства.

Матеріали передвиборної агітації

Поточна редакція

2. Друковані матеріали передвиборної агітації повинні містити відомості про підприємство, що здійснило друк, або інформацію, що друк здійснено з використанням обладнання відповідного кандидата **або партії (організації партії), яка висунула кандидата (кандидатів), їх тираж, інформацію про осіб, відповідальних за випуск, та замовника відповідних матеріалів.**

Пропонована редакція

2. Друковані матеріали передвиборної агітації, **а також матеріали, виготовлені для розміщення на спеціальних конструкціях, які використовуються для розміщення реклами,** повинні містити відомості про підприємство, що здійснило друк, або інформацію, що друк здійснено з використанням обладнання відповідного кандидата, **їх тираж та замовника відповідних матеріалів – суб'єкта відповідного виборчого процесу.** Перелік друкованих матеріалів передвиборної агітації, що має містити дані, визначені цією частиною статті 53 Виборчого кодексу, встановлюється Центральною виборчою комісією не пізніше ніж за п'ять робочих днів до початку відповідного виборчого процесу.

Матеріали передвиборної агітації

Поточна редакція

Регулювання агітаційних матеріалів передвиборної агітації на світлодіодних екранах (модулях) в чинному ВК відсутнє, в випадку їх використання не може йти мова про висвітлення інформації про тираж та підприємство, яке здійснило друк.

Пропонована редакція

При будь-якому поширенні матеріалів передвиборної агітації – аудіовізуальних творів, а також при демонстрації статичних (нерухомих) матеріалів передвиборної агітації на світлодіодних екранах (модулях) – спеціальних конструкціях, які використовуються для розміщення реклами, обов'язково демонструється прізвище, ім'я та по батькові або найменування замовника – кандидата або партії (організації партії) – суб'єкта виборчого процесу, у формі текстового повідомлення, яке має бути виконане контрастним кольором до фону, займати не менше 15 відсотків площі екрана (поверхні) та бути сприйнятним для виборця. Особливості поширення передвиборної агітації – аудіовізуальних творів суб'єктами у сфері лінійних аудіовізуальних медіа, нелінійних аудіовізуальних медіа, онлайн-медіа, передбачені статтями 55, 56-1 цього Кодексу.

Матеріали передвиборної агітації

Поточна редакція

3. Місцеві органи виконавчої влади, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування не пізніш як у перший день виборчого процесу відповідних виборів відводять місця та обладнують стенди, дошки оголошень у людних місцях для розміщення матеріалів передвиборної агітації.

Пропонована редакція

3. Місцеві органи виконавчої влади, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування не пізніш як у перший день виборчого процесу відповідних виборів відводять місця та обладнують стенди, дошки оголошень у людних місцях для розміщення **друкованих** матеріалів передвиборної агітації.

Право на відповідь. Зміна загального підходу.

Поточна редакція

Відсутня окрема стаття, яка би регулювала право на відповідь. Ч. 5 ст. 57 закріплює право на «спростування», що не відповідає Рекомендаціям Ради Європи (Резолюція (74) 26 Комітету міністрів Ради Європи).

Для уникнення зловживання правом на відповідь, поширення чорного піару проти політичних опонентів та для спрямування агітації в русло обговорення власних передвиборних програм суб'єктів виборчого процесу, пропонується перенести фінансовий тягар для забезпечення права на відповідь на суб'єкта виборчого процесу (замовника політичної реклами), таким чином проводячи агітацію зі згадкою іншого суб'єкта виборчого процесу, замовник зобов'язується сплатити передоплату на покриття витрат суб'єкту у сфері медіа на оприлюднення відповіді у випадках коли інший суб'єкт вважатиме поширену про них інформацію недостовірною.

Пропонована редакція

5. У разі, якщо в матеріалах передвиборної агітації міститься інформація про кандидатів, партії (організації партій) – суб'єктів виборчого процесу, які не є замовниками цієї передвиборної агітації, замовник зобов'язаний сплатити передоплату на покриття витрат суб'єкту у сфері медіа на оприлюднення відповіді відповідно до вимог статті 54-1 цього Кодексу, у розмірі, що дорівнює вартості розміщення відповідних матеріалів передвиборної агітації на кожного кандидата, партію (організацію партій) – суб'єктів виборчого процесу, згаданих у цьому матеріалі. У разі, якщо кандидат, партія (організація партій) – суб'єкт виборчого процесу не звернувся з вимогою про надання відповіді впродовж строку, визначеного у статті 54-1 цього Кодексу, суб'єкт у сфері медіа зобов'язаний повернути передоплату впродовж п'яти робочих днів із дня закінчення цього строку.

Право на відповідь. Ч 1 ст. 54-1 ВК.

Поточна редакція

Забороняється поширення завідомо неправдивих відомостей про кандидата, партію (організацію партії) - суб'єктів виборчого процесу. Засіб масової інформації, що оприлюднив інформацію, яку кандидат, партія (організація партії) вважають явно недостовірною...зобов'язаний надати кандидату, партії (організації партії), стосовно яких поширено недостовірні відомості, на їхню вимогу можливість спростувати такі матеріали.

(ч. 5 ст. 75 ВК)

Пропонована редакція

1. Кандидат, партія (організація партії) – суб'єкт виборчого процесу, мають право звернутися до суб'єкта у сфері медіа впродовж п'яти днів із дня поширення про них інформації, яку вони вважають недостовірною, з вимогою опублікувати їх відповідь.
(ч. 1 ст. 54-1)

Право на відповідь. Ч 2 ст. 54-1 ВК.

Поточна редакція

В чинному ВК відсутні обов'язкові відомості, яким повинна відповідати звернення з вимогою суб'єкта виборчого процесу

Засіб масової інформації, що оприлюднив інформацію, яку кандидат, партія (організація партії) вважають явно недостовірною... зобов'язаний надати кандидату, партії (організації партії), стосовно яких поширено недостовірні відомості, **на їхню вимогу** можливість спростувати такі матеріали (ч. 5 ст. 75 ВК)

Пропонована редакція

2. Вимога про відповідь повинна містити прізвище, ім'я, по батькові (найменування) суб'єкта звернення з вимогою, його місце проживання чи офіційну контактну адресу (юридичну або поштову адресу), дату і номер рішення відповідної виборчої комісії про реєстрацію суб'єкта виборчого процесу або дату і номер посвідчення кандидата та зазначення виборчої комісії, яка його видала, а також номер засобу зв'язку, адресу електронної пошти, якщо такі є; найменування (назву) медіа або його засновника (власника), до якого подається вимога; назву матеріалу (статті, сюжету, програми тощо) із зазначенням дати оприлюднення та фрагментів, які містять інформацію, що вважається недостовірною; підпис суб'єкта звернення з вимогою чи особи, яка уповноважена представляти відповідного суб'єкта, із зазначенням дати підписання.

Право на відповідь. Ч 2 ст. 54-1 ВК.

Поточна редакція

В чинному ВК відсутні обов'язкові вимоги до тексту спростування суб'єкта виборчого процесу, хоча подібні вимоги сістилися як в законі про вибори народних депутатів, так і в законі про місцеві вибори, які були чинні до введення в дію ВК.

Наприклад ч. 13 ст. 74 ЗУ «Про вибори народних депутатів України» Відповідь не повинна містити прямих закликів до голосування за або не голосування за певні партії, кандидатів у депутати.

Пропонована редакція

...До вимоги про відповідь додається текст або запис відповіді державною мовою та копія рішення відповідної виборчої комісії про реєстрацію суб'єкта виборчого процесу або посвідчення кандидата. Відповідь повинна містити посилання на відповідний матеріал суб'єкта у сфері медіа та зазначення відповідних фрагментів матеріалу, які містять інформацію, що вважається недостовірною. Відповідь не повинна містити прямих закликів до голосування за або не голосування за кандидата, партію (організацію партії), а також символіки (гімну, прапора, розпізнавального знаку, девізу), логотипів партії, передвиборних слоганів, гасел кандидатів, партій (організацій партій) – суб'єктів відповідного виборчого процесу.

Право на відповідь. Ч 3 ст. 54-1 ВК. Строки оприлюднення

Поточна редакція	Пропонована редакція
<p><i>В чинному ВК не врегульовано питання спростування в друкованому медіа, який виходить з певною черговістю. Таким чином або ЗМІ повинен здійснити спецвипуск, або право кандидата на спростування не буде реалізовано. Чинний ВК не регулює питання звернення у випадку, якщо матеріал оприлюднено в четвер – за два дні до виборів.</i></p> <p>Засіб масової інформації, що оприлюднив інформацію, яку кандидат, партія (організація партії) вважають явно недостовірною, не пізніш як через три дні після дня оприлюднення таких матеріалів, але не пізніш як за два дні до дня виборів зобов'язаний надати кандидату, партії (організації партії), стосовно яких поширено недостовірні відомості, на їхню вимогу можливість спростувати такі матеріали.</p> <p>(ч. 5 ст. 75 ВК)</p>	<p>3. Суб'єкт у сфері медіа, що поширив відповідну інформацію, не пізніш як через два дні з дня звернення з вимогою про відповідь зобов'язаний надати кандидату, партії (організації партії), щодо яких поширено інформацію, що вважається недостовірною, можливість оприлюднити відповідь: надати такий самий ефірний час на телебаченні і радіо або таку саму площу в друкованих медіа або онлайн-медіа. Суб'єкт у сфері медіа у разі отримання такої вимоги в день, що передує дню голосування або в день голосування щодо інформації, поширеної в ці дні, зобов'язані оприлюднити відповідь не пізніше закінчення голосування. Строки оприлюднення відповіді не вважаються порушеними друкованим медіа, якщо відповідь оприлюднюється у найближчому з дня звернення кандидата, партії (організації партії) черговому випуску (номері).</p>

Право на відповідь. Ч 3 ст. 54-1 ВК. Порядок оприлюднення

Поточна редакція

Засіб масової інформації, що оприлюднив інформацію, яку кандидат, партія (організація партії) вважають явно недостовірною...зобов'язаний надати кандидату, партії (організації партії), стосовно яких поширено недостовірні відомості, ...надати такий самий ефірний час відповідно на телебаченні чи радіо або опублікувати в друкованому засобі масової інформації наданий кандидатом чи партією (організацією партії) матеріал, який має бути набраний таким самим шрифтом і розміщений під рубрикою "Спростування" на тому самому місці шпальти в обсязі не меншому, ніж обсяг повідомлення, що спростовується. Спростування повинно містити посилання на відповідну публікацію в друкованому засобі масової інформації, передачу на телебаченні або радіо та на факти, що спростовуються..(ч. 5 ст. 75 ВК)

Пропонована редакція

4. Матеріал, наданий кандидатом, партією (організацією партії) повинен бути виконаний суб'єктом у сфері медіа таким самим шрифтом і розміщений під рубрикою «Відповідь» на тому самому місці, де було опубліковано інформацію, що вважається недостовірною. Суб'єктами у сфері лінійних аудіовізуальних медіа такий матеріал має бути оголошено або оприлюднено у той самий час, коли було поширено інформацію, що вважається недостовірною.

Право на відповідь. Ч 3 ст. 54-1 ВК. Видатки на оприлюднення

Поточна редакція

Спростування має бути оприлюднено без додатків, коментарів і скорочень та здійснюється за рахунок коштів засобу масової інформації.(ч. 5 ст. 75 ВК)

Пропонована редакція

4. ...Відповідь має бути оприлюднена без додатків, коментарів та скорочень за рахунок суб'єкта у сфері медіа. У випадку, коли інформацію, що вважається недостовірною, щодо якої задоволено вимогу про відповідь, було поширено в матеріалі передвиборної агітації на підставі договору між суб'єктом у сфері медіа та суб'єктом виборчого процесу, такий суб'єкт у сфері медіа має право на передоплату на покриття його витрат на оприлюднення відповіді на підставі частини п'ятої статті 54 цього Кодексу.

Право на відповідь. Ч 3 ст. 54-1 ВК. Видатки на оприлюднення

Поточна редакція

В чинному ВК не врегульовано можливість відмови від надання відповіді, якщо вона перевищує необхідний обсяг, не обмежується інформацією, що вважається недостовірною або інформація не має ознак недостовірності внаслідок посилання на офіційні джерела.

Пропонована редакція

5. Суб'єкт у сфері медіа має право відмовити в опублікуванні відповіді, якщо суб'єкт звернення не дотримався вимог частини другої цієї статті, обсяг відповіді перевищує обсяг інформації, що вважається недостовірною, не обмежується інформацією, що вважається недостовірною, або інформація, що вважається недостовірною, отримана з офіційних джерел і поширена з посиланням на них. Відповідь на відповідь не надається.”

Заборони агітації щодо суб'єктів ч. 1 ст. 57 ВК

Поточна редакція

1. Участь у передвиборній агітації забороняється:

...

2) органам **виконавчої** влади, органам влади Автономної Республіки Крим та органам місцевого самоврядування, правоохоронним органам і судам, їх посадовим і службовим особам у робочий час (крім випадків, якщо така особа є кандидатом на відповідних виборах);

Пропонована редакція

1. Участь у передвиборній агітації забороняється:

...

2) органам **державної** влади, органам влади Автономної Республіки Крим та органам місцевого самоврядування, правоохоронним органам і судам, їх посадовим і службовим особам (крім випадків, якщо така особа є кандидатом на відповідних виборах і **здійснює агітацію у святкові та неробочі дні або перебуваючи у відпустці**);

Заборони агітації щодо суб'єктів ч. 1 ст. 57 ВК

Поточна редакція

У ВК відсутні норми, які запобігають здійсненню агітації особами що надають послуги виборцям під час виконання ними своїх посадових чи службових обов'язків

Пропонована редакція

1. Участь у передвиборній агітації забороняється:
...
4) працівникам підприємств, організацій, установ державної та комунальної форми власності, які надають будь-які послуги громадянам (адміністративні, медичні, освітні, фінансово-банківські, транспортні, концертно-розважальні, побутового обслуговування, торгівлі товарами та інші), під час виконання ними своїх посадових чи службових обов'язків."

Заборони щодо змісту агітації ч. 3 ст. 57 ВК

Поточна редакція

Обмеження щодо змісту агітації у ВК не синхронізовані із загальними обмеженнями, які містяться в законодавстві про рекламу, оскільки зміни розмежовують поняття «реклами» та «агітації» відповідний перелік повинен бути у ВК, з певними особливостями властивими для виборчого процесу.

3. Поширення у будь-якій формі матеріалів, що містять заклики до ліквідації незалежності України, зміни конституційного ладу насильницьким шляхом, порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, підриву її безпеки, незаконного захоплення державної влади, пропаганду війни, насильства та розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, посягання на права і свободи людини, здоров'я населення, забороняється.

Пропонована редакція

У передвиборній агітації забороняється:

1) поширювати у будь-якій формі матеріали, що містять заклики до ліквідації незалежності України, зміни конституційного ладу насильницьким шляхом, порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, підриву її безпеки, незаконного захоплення державної влади, пропаганду війни, насильства та розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі чи ненависті до окремих осіб чи груп осіб, популяризацію або пропаганду органів держави-агресора та їхніх окремих дій, що виправдовують чи визнають правомірною окупацію території України, заперечення або виправдовування злочинного характеру комуністичного тоталітарного режиму 1917–1991 років в Україні, злочинний характер націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарного режиму, створення позитивного образу осіб, які обіймали керівні посади у комуністичній партії (посаду секретаря районного комітету і вище), вищих органах влади та управління СРСР, УРСР (УСРР), інших союзних та автономних радянських республік (крім випадків, пов'язаних із розвитком української науки та культури, а також у разі, якщо відповідна особа є кандидатом), працівників радянських органів державної безпеки, виправдовування діяльності радянських органів державної безпеки, встановлення радянської влади на території України або в окремих адміністративно-територіальних одиницях, переслідування учасників боротьби за незалежність України у ХХ столітті, посягання на права і свободи людини;

Заборони щодо змісту агітації ч. 3 ст. 57 ВК

Поточна редакція

Обмеженнями, які містяться в законодавстві про рекламу, оскільки зміни розмежують поняття «реклами» та «агітації» відповідний перелік повинен бути у ВК, з певними особливостями властивими для виборчого процесу.

3. Поширення у будь-якій формі матеріалів, що містять заклики до ліквідації незалежності України, зміни конституційного ладу насильницьким шляхом, порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, підриву її безпеки, незаконного захоплення державної влади, пропаганду війни, насильства та розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, посягання на права і свободи людини, здоров'я населення, забороняється.

Пропонована редакція

У передвиборній агітації забороняється:

...

2) поширювати у будь-якій формі матеріали, які містять ознаки дискримінації або підбурюють до дискримінації чи утисків щодо окремих осіб та їх груп на основі етнічного походження, місця проживання, громадянства, раси, релігії та вірувань, віку, статі, гендерної ідентичності, фізичних вад, стану здоров'я або за іншою ознакою;

3) поширювати у будь-якій формі матеріали, які містять ознаки сексизму або підбурюють до сексизму;

4) поширювати відомості або закликати до дій, які можуть спричинити порушення законодавства, завдають чи можуть завдати шкоди здоров'ю або життю людей та/чи довкіллю, а також спонукають до нехтування засобами безпеки;

5) використовувати засоби і технології, які діють на підсвідомість виборців;

6) вміщувати елементи жорстокості, насильства, порнографії, цинізму, приниження людської честі та гідності;

Заборони щодо змісту агітації ч. 3 ст. 57 ВК

Поточна редакція

Обмеженнями, які містяться в законодавстві про рекламу, оскільки зміни розмежовують поняття «реклами» та «агітації» відповідний перелік повинен бути у ВК, з певними особливостями властивими для виборчого процесу.

3. Поширення у будь-якій формі матеріалів, що містять заклики до ліквідації незалежності України, зміни конституційного ладу насильницьким шляхом, порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, підриву її безпеки, незаконного захоплення державної влади, пропаганду війни, насильства та розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, посягання на права і свободи людини, здоров'я населення, забороняється.

Пропонована редакція

У передвиборній агітації забороняється:

...

7) використовувати зображення дітей без письмової згоди їхніх батьків чи опікунів, а також у небезпечних ситуаціях чи за обставин, що у разі їх імітації можуть завдати шкоди дітям або іншим особам, інформації, здатної викликати зневажливе ставлення дітей до небезпечних для здоров'я і життя ситуацій;

8) використовувати матеріали, які можуть завдати значну шкоду фізичному, психічному або моральному розвитку дітей, викликати у них відчуття неповноцінності;

9) використовувати матеріали за участю осіб, внесених до Переліку осіб, які створюють загрозу національному медіа-простору України.

Поточна редакція

В телеканалів відсутні організаційні та експертні спроможності щодо комплексної оцінки агітаційних матеріалів на відповідність вимогам Кодексу, виникає необхідність експертного аналізу відповідних матеріалів.

Пропонована редакція

Для оцінки наявності у матеріалах передвиборної агітації, що надаються для розповсюдження або розповсюджуються телерадіоорганізаціями, ознак порушення частини третьої статті 57 цього Кодексу, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення створює Експертну раду з питань передвиборчої агітації під час відповідних виборів. Експертна рада має розпочати свою роботу не пізніше як на третій день виборчого процесу відповідних виборів та закінчити її на наступний день після дня оголошення результатів відповідних виборів. Порядок створення та функціонування Експертної ради визначається Положенням, що затверджується рішенням Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення. Експертна рада надає висновки на запит Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення та телерадіоорганізацій, які мають підстави вважати, що відповідні матеріали передвиборної агітації не відповідають вимогам цього Кодексу, протягом 3 робочих днів з моменту отримання запиту, що містить опис можливих порушень та супроводжується копією відповідного матеріалу. У випадку надання висновку про наявність у матеріалах передвиборної агітації ознак порушення частини третьої статті 57 цього Кодексу, телерадіоорганізація зобов'язана відмовити у розповсюдженні такої агітації.

Заборони щодо діяльності медіа ч. 4 ст. 57 ВК

Поточна редакція

4. Засобам масової інформації, їх посадовим та службовим особам і творчим працівникам під час виборчого процесу у своїх матеріалах і передачах, не обумовлених ~~угодами~~, укладеними відповідно до вимог частини третьої статті 55 і частини другої статті 56 цього Кодексу, забороняється агітувати за або проти кандидатів, партій (організацій партій), ~~оцінювати їхні передвиборні програми~~ або надавати їм перевагу в будь-якій формі.

Пропонована редакція

Суб'єктам у сфері медіа, їх посадовим та службовим особам і творчим працівникам під час виборчого процесу у своїх матеріалах і програмах, не обумовлених **договорами**, укладеними відповідно до вимог частини третьої статті 55, частини першої статті 56, **частини першої статті 56-1** цього Кодексу, забороняється агітувати за або проти кандидатів, партій (організацій партій), **або надавати їм перевагу в будь-якій формі чи поширювати інформацію, яка має ознаки передвиборної агітації, безоплатно або з оплатою з джерел, не передбачених цим Кодексом, а так само поширювати будь-яку інформацію, яка має на меті спонукати або внаслідок тверджень оціночного характеру спонукає виборців голосувати за або не голосувати за певного кандидата (кандидатів) та/або суб'єкта їх висування чи поширювати інформацію, яка має ознаки передвиборної агітації, безоплатно або з оплатою з джерел, не передбачених цим Кодексом, а так само поширювати будь-яку інформацію, яка має на меті спонукати або внаслідок тверджень оціночного характеру спонукає виборців голосувати або не голосувати за певного кандидата (кандидатів) та/або суб'єкта їх висування. .**

Заборони щодо діяльності медіа ч. 5 ст. 57 ВК

Поточна редакція

У ВК взагалі відсутнє розмежування між професійною діяльністю ведучих телерадіопередач, зареєстрованих кандидатами, до прикладу ЗУ «Про вибори народних депутатів України» містив наступне положення :

Авторам і ведучим телерадіопередач, які є кандидатами у депутати, під час виборчого процесу також забороняється у телерадіопередачах вести передвиборну агітацію (ч. 7 ст. 74 Закону).

Пропонована редакція

Особа, зареєстрована кандидатом, у період проведення передвиборної агітації не може бути ведучим (ведучою) телерадіопередачі чи здійснювати журналістську діяльність, пов'язану з присутністю в аудіо- та/або відеоряді.
(ч. 5 статті 57 ВК)

Непрямий підкуп виборців ч. 6 ст. 57 ВК

Поточна редакція	Пропонована редакція
<p><i>Помилково встановлений розмір 6 відсотків неоподаткованого мінімуму доходів громадян для матеріалів матеріалів передвиборної агітації, виготовлених за рахунок виборчого фонду, що містять візуальні зображення партійної символіки та брендування виборчої кампанії, згадування імені або зображення кандидата, який балотується на виборах, такі як плакати, листівки, календарі, блокноти, ручки, запальнички, сірники, значки, бейджі, USB-флешки, вимпели, прапори, книги, пакети, футболки, кепки, шарфи, парасолі.</i></p>	<p>Встановити 5 відсоток розміру мінімальної заробітної плати станом на 1 січня року, в якому відбуваються відповідні вибори).</p> <p>Доповнити перелік організацій, яким заборонено надання матеріальної вигоди виборцям наступними «та релігійних організацій, а також громадських об'єднань, засновниками або керівниками яких є кандидат (кандидати), партія (організація партії) або найменування чи символіка яких є тотожною або схожою настільки, що їх можна сплутати з найменуванням та символікою політичних партій (організацій партій)»</p>

Непрямий підкуп виборців ч. 6 ст. 57 ВК

Поточна редакція

7. Центральна виборча комісія не пізніш **як на десятий день** після початку виборчого процесу загальнодержавних виборів, чергових місцевих виборів розміщує на своєму офіційному веб-сайті роз'яснення щодо заборони надання грошових коштів чи безоплатно або на пільгових умовах товарів, послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерей, інших матеріальних цінностей (непрямого підкупу).

Пропонована редакція

7. Центральна виборча комісія не пізніш **як у перший день** виборчого процесу відповідних загальнодержавних виборів, чергових місцевих виборів розміщує на своєму офіційному веб-сайті роз'яснення щодо заборони надання грошових коштів чи безоплатно або на пільгових умовах товарів, послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерей, інших матеріальних цінностей (непрямого підкупу).

Заборона змішування реклами та агітації ч. 9 ст. 57 ВК

Поточна редакція	Пропонована редакція
<p>9. Забороняється переривати передачі передвиборних програм кандидатів, партій (організацій партій) рекламою товарів, робіт, послуг та іншими повідомленнями. Забороняється розміщення політичної реклами в одному блоці з комерційною чи соціальною рекламою або використання комерційної чи соціальної реклами для здійснення передвиборної агітації у будь-якій формі.</p> <p><i>Абзац відсутній</i></p>	<p>9. Забороняється переривати передачі передвиборних програм кандидатів, партій (організацій партій) рекламою товарів, робіт, послуг та іншими повідомленнями. Забороняється поширення передвиборної агітації в одному блоці з комерційною чи соціальною рекламою або використання комерційної чи соціальної реклами для здійснення передвиборної агітації у будь-якій формі.</p> <p>Під час виборчого процесу забороняється використання у комерційній та соціальній рекламі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) прізвищ та зображень кандидатів, зареєстрованих для участі у відповідних виборах; 2) символіки (логотипів) чи назв партій (організацій партій) – суб'єктів висування кандидатів, а також символіки (логотипів) та назв благодійних організацій, громадських об'єднань чи інших юридичних осіб, назви та символіка яких (у тому числі зареєстровані знаки для товарів і послуг) є тотожними або схожими настільки, що їх можна сплутати з символікою політичної партії, яка висунула виборчий список (виборчі списки) кандидатів, або найменування яких містить прізвище фізичної особи, висунутої як кандидата; 3) повідомлень у будь-якій формі про підтримку кандидатом (кандидатами) або суб'єктом його (їх) висування товарів чи послуг, видовищних чи інших публічних заходів, а також привернення уваги до участі кандидатів у публічних видовищних заходах.

Заборона щодо місць агітації ч. 11 ст. 57 ВК

Поточна редакція	Пропонована редакція
<p><i>Чинний ВК не враховує положень чинного законодавства щодо благоустрою, поліція і так складає протоколи за розміщення агітації поза визначеними площами як порушення правил благоустрою.</i></p> <p>11. Забороняється розміщення друкованих передвиборних агітаційних матеріалів, політичної реклами та повідомлень про перебіг виборчого процесу на пам'ятках архітектури, а також у місцях, де такі матеріали можуть перешкоджати безпеці дорожнього руху.</p>	<p>11. Забороняється розміщення матеріалів передвиборної агітації та повідомлень про перебіг виборчого процесу поза місцями, визначеними частиною третьою статті 53 цього Кодексу, та рекламними конструкціями, встановленими відповідно до законодавства про рекламу.</p>

Запобігання публічному та приватному адміністративному ресурсу ч. 12 ст. 57 ВК

Поточна редакція

12. Кандидатам на відповідних виборах, які займають посади, у тому числі за сумісництвом, в органах виконавчої влади, органах влади Автономної Республіки Крим та органах місцевого самоврядування, державних, комунальних підприємствах, закладах, установах, організаціях, військових частинах (формуваннях), забороняється залучати для передвиборної агітації або використовувати для будь-якої роботи, пов'язаної з проведенням передвиборної агітації, підлеглих їм осіб, службовий транспорт, зв'язок, устаткування, приміщення, інші об'єкти та ресурси за місцем роботи, а також використовувати службові чи виробничі наради, збори колективу для проведення передвиборної агітації.

Пропонована редакція

12. Під час службових та виробничих нарад, зборів колективу підприємств, установ, організацій **будь-якої форми власності забороняється проведення передвиборної агітації**. До передвиборної агітації чи будь-якої діяльності, пов'язаної з проведенням передвиборної агітації, **забороняється залучати підлеглих осіб за місцем роботи чи інших осіб, що перебувають у службовій залежності чи адміністративному підпорядкуванні від кандидатів чи інших осіб, що проводять передвиборну агітацію**.

В органах державної влади та органах місцевого самоврядування, військових частинах (формуваннях) забороняється залучення для проведення передвиборної агітації або використання для будь-якої роботи, пов'язаної з проведенням передвиборної агітації, службового транспорту, зв'язку, устаткування, приміщень, інших об'єктів та ресурсів.

В юридичних особах приватного права, державних та комунальних підприємствах, закладах, установах, **використання майна (приміщень, транспорту, устаткування) та робочого часу, необхідного для організації і проведення передвиборної агітації**, допускається винятково на договірних засадах із дотриманням вимог цього Кодексу та з фінансуванням із відповідного виборчого фонду на умовах рівного доступу та рівної оплати.

Обмеження, передбачені цією частиною, не поширюються на діяльність політичної партії (організацію партії) – суб'єкта відповідного виборчого процесу.

Заборона метеріалів без вихідних даних- ч. 13 ст. 57 ВК

Поточна редакція

13. Забороняється виготовлення та поширення **друкованих передвиборних агітаційних матеріалів**, що не містять **відомостей про підприємство, яке здійснило друк, тираж, інформацію про осіб, відповідальних за випуск, та замовника таких матеріалів.**

Пропонована редакція

13. Забороняється виготовлення та поширення **матеріалів передвиборної агітації** без зазначення відомостей, передбачених цим Кодексом.

Звернення до правоохоронних органів – приведення у відповідність - ч. 15 ст. 57 ВК

Поточна редакція

Забороняється використання приміщень, в яких розташовуються органи державної влади, органи влади Автономної Республіки Крим та органи місцевого самоврядування, для проведення заходів передвиборної агітації.

Пропонована редакція

1. Забороняється використання приміщень, в яких розташовуються органи державної влади, органи влади Автономної Республіки Крим та органи місцевого самоврядування, для проведення заходів передвиборної агітації.

2. Ця заборона не поширюється на актові, концертні зали відповідних суб'єктів, якщо в селі, селищі відсутні аналогічні за призначенням споруди. Надання таких приміщень здійснюється на рівних умовах усім суб'єктам виборчого

Звернення до правоохоронних органів – приведення у відповідність - ч. 16 ст. 57 ВК

Поточна редакція

Забороняється розміщення **агітаційних матеріалів та політичної реклами** на будинках і в приміщеннях органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій державної та комунальної власності.

Пропонована редакція

Забороняється розміщення матеріалів **передвиборної агітації** на будинках і в приміщеннях органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування, **Збройних Сил України та інших утворених відповідно до закону військових формувань**, підприємств, установ і організацій державної та комунальної власності, **закладів освіти, охорони здоров'я та надання соціальних послуг.**

Звернення до правоохоронних органів – приведення у відповідність - ч. 18 ст. 57 ВК

Поточна редакція

У разі надходження до Центральної виборчої комісії, окружної або територіальної виборчої комісії заяви чи іншого повідомлення про порушення, що мають ознаки вчинення кримінального чи адміністративного правопорушення, відповідна виборча комісія невідкладно надсилає зазначене повідомлення до відповідних правоохоронних органів.

Пропонована редакція

У разі надходження до Центральної виборчої комісії, окружної або територіальної виборчої комісії, Національного агентства з питань запобігання корупції, Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення заяви, скарги чи іншого повідомлення стосовно порушень вимог цього Кодексу щодо проведення передвиборної агітації, які мають ознаки вчинення злочину чи адміністративного правопорушення, вони невідкладно звертаються до відповідних правоохоронних органів щодо перевірки зазначеного повідомлення та реагування відповідно до законів України, а у випадках передбачених законом забезпечують притягнення до адміністративної відповідальності

Повернення - попередження

У разі порушення кандидатом, партією (організацією партії) - суб'єктом виборчого процесу заборон щодо змісту або вимог щодо поширення передвиборної агітації, визначених цим Кодексом, Центральна виборча комісія під час загальнодержавних виборів або головна виборча комісія на відповідних місцевих виборах вносить такому суб'єкту виборчого процесу попередження. Суб'єкти у сфері медіа не несуть відповідальності за зміст передвиборної агітації, яка була розміщена відповідно до договорів із замовниками, крім випадку, передбаченого пунктом 1 частини третьої цієї статті.”;

Ч. 19 статті 57 ВК

Дякую!